

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ТРЕНДОВИ У КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ

Прво тромесечје 2019. године

Београд, јун 2019. године

Уводна напомена

Извештај *Трендови у кредитној активности* објављује се ради што бољег разумевања ситуације на домаћем кредитном тржишту. У њему се детаљно разматрају кретање кредитне активности, цена задуживања привреде и становништва, као и услови на кредитном тржишту на основу фактора који одређују понуду и тражњу за кредитима.

Кредитни агрегати представљају квантификацију кретања на овом тржишту и израчунавају се на основу статистике биланса стања банкарског сектора, која обезбеђује податке о стању потраживања домаћих банака по основу кредита. Ако се узме у обзир релативно високо учешће девизно индексираних кредита у кредитном портфолију, прираст и стопе раста кредита израчунавају се по искључењу ефекта промене курса динара према осталим валутама заступљеним у кредитном портфолију.

У извештају се користе и резултати анкете о кредитној активности банака, коју Народна банка Србије спроводи од почетка 2014. године. Учешће банака у анкети је добровољно. Захваљујући анкети, знатно је унапређено сагледавање ситуације на домаћем кредитном тржишту, јер пружа увид у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама на страни понуде кредита, као и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Користе се и резултати анкете коју је Европска инвестициона банка развила у контексту Бечке иницијативе 2, која прати процес смањења изложености међународних банкарских групација и пратећих ограничења кредитне активности. Анкета се спроводи од октобра 2012, два пута годишње, и прати супсидијаре међународних банкарских групација у земљама средње и југоисточне Европе – њихове стратегије, тржишне услове и очекивања. Циљ анкете је сагледавање ефеката понуде и тражње на кредитну активност, као и утицаја домаћих и међународних фактора на услове понуде и тражње. Из Србије, у овој анкети учествује десет банака, чија актива чини око 50% укупне активе банкарског сектора Србије.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

БДП – бруто домаћи производ

млн – милион

млрд – милијарда

мг. – међугодишње

NPL – проблематични кредити

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

Резиме	6
I. Сектор привреде	8
1. Кредити привреди	8
2. Цена задуживања привреде	10
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности.....	11
II. Сектор становништва	12
1. Кредити становништву.....	12
2. Цена задуживања становништва	13
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности.....	14
Методолошке напомене	15

Резиме

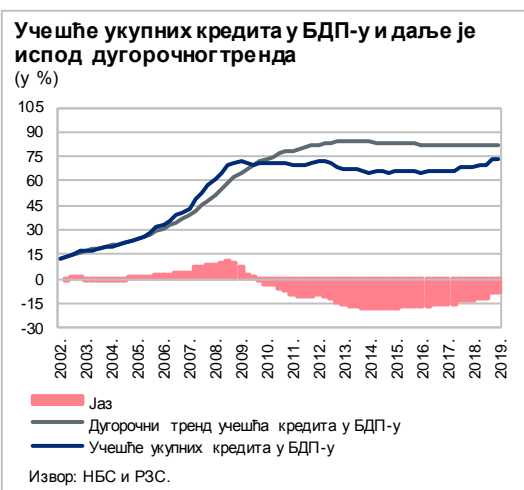
Кредитна активност од почетка 2019. бележи двоцифрени међугодишњи раст, који је у марту, по искључењу ефекта промене девизног курса¹, износио 10,1%. Такав раст подржан је растом економске активности, позитивним трендовима на тржишту рада и већ дуже време повољним условима финансирања приватног сектора, при чему су се каматне стопе на динарске кредите спустиле на нове минимуме у 2019. Уобичајено, раст је био вођен кредитирањем становништва и привреде, које је у марту било више за 12,3% и 7,8%, респективно него пре годину дана. Уз то, мада у мањој мери, расту укупних домаћих кредита током првог тромесечја допринело је и повећано задуживање локалних органа власти и других финансијских организација. Истовремено, банке су наставиле са активностима решавања проблематичних кредита у 2019. и, ако се из обрачуна изузму ефекти отписа и продаје ових кредита², раст кредитне активности још је израженији – међугодишњи раст укупних кредита у марту је износио 12,2%, од чега становништву 12,9%, а привреди 11,3%. Иако се кредитна активност убрзава, учешће кредита у бруто домаћем производу и даље је испод дугорочног тренда,³ тако да не представља ризик ни по ценовну ни по финансијску стабилност.

Иако су бележили нижу реализацију, што је уобичајено за почетак године, **кредити привреди остварили су раст у првом тромесечју** (од 1 милијарде динара), који је био вођен кредитирањем предузећа из области грађевинарства и трговине. Износ новоодобрених кредита привреди у првом тромесечју, искључујући рефинансиране кредите код исте банке, виши је за 12,8% него у истом периоду претходне године. Скоро две трећине нових кредита одобрено је микропредузећима, малим и средњим предузећима. Оваква кретања у складу су са оценама банака изнетим у априлској Анкети о кредитној активности да је расту тражње за

¹ Обрачунато по курсу динара према евр, швајцарском франку и долару на дан 30. септембра 2014. (тзв. програмски курс који се користи за потребе праћења аранжмана с Међународним монетарним фондом), при чему је узета у обзир валутна структура потраживања по основу кредита.

² Искључен ефекат отписа и продаје проблематичних кредита од почетка 2016. године. Закључно с мартом 2019, банке су отписале 186,3 млрд динара проблематичних кредита, а продале 90,2 млрд динара проблематичних кредита, који су се у том тренутку налазили у њиховим билансима.

³ Рачунато у складу с методологијом за утврђивање стопе контрацикличног заштитног слоја капитала, закључно с Т1 2019.

кредитима пре свега доприносио овај сегмент привреде. Најзаступљенији су били кредити за обртна средства, који су чинили половину новоодобрених кредита привреди. Захваљујући високој реализацији, у првом тромесечју инвестициони кредити чинили су скоро трећину новоодобрених кредита привреди. Изражен раст инвестиционих кредита (34,2%, по искључењу рефинансираних кредита код исте банке) указује на то да се позитивна кретања у погледу инвестиционе активности предузећа настављају и у 2019. години.

У првом тромесечју настављен је раст кредита становништву, који је вођен, као и раније, готовинским и стамбеним кредитирањем. Ако се искључе рефинансирани кредити код исте банке, износ новоодобрених кредита становништву готово је идентичан оном од пре годину дана. Захваљујући већој реализацији, учешће стамбених кредита у новоодобреним кредитима повећано је на

18,5%, што потврђује да се позитивне тенденције на тржишту стамбених кредита настављају трећу годину заредом. Истовремено, учешће готовинских кредита је смањено (на 57,0%). Износ нових готовинских кредита у Т1 мањи је за 4,8% него у истом периоду прошле године, што указује на то да мере Народне банке Србије из децембра 2018, које су усмерене на ненаменско необезбеђено кредитирање становништва по неоправдано дугим роковима отплате, дају резултате.

Крајем марта **динарски пласмани чинили су трећину укупних пласмана привреди и становништву**, чиме се вредност овог показатеља динаризиције нашла на максимуму. У односу на крај 2018, динаризиција укупних пласмана повећана је за 0,3 процентна поена. Посматрано по секторима, динаризиција пласмана становништву у марту достигла је максималних 53,7%, док је динаризиција пласмана привреди (15,3%) остала близу нивоа с краја 2018. године.

Стратегија за решавање питања проблематичних кредита наставља да даје одличне резултате, с обзиром на то да је за мање од четири године откако је усвојена износ проблематичних кредита смањен за преко 70%. **И учешће проблематичних кредита у укупним кредитима наставило је да се смањује**, чему, поред активности на решавању питања проблематичних кредита, доприносе позитивна кретања у кредитној активности и стабилан и одрживи раст привредне активности. У односу на јул 2015, тј. непосредно пре почетка примене Стратегије, учешће проблематичних кредита у укупним кредитима снижено је за 16,9 процентних поена (од чега за 0,2 процентна поена у 2019) и **у марту је износило 5,5%, што је нова најнижа вредност од када се овај показатељ квалитета активе банака прати.**

I. Сектор привреде

1. Кредити привреди

Мг. раст кредита привреди у марту био је сличан као крајем 2018. и, по искључењу ефекта девизног курса, износио је 7,8%. Притом, раст је остварен у условима наставка активности банака на решавању питања *NPL*, чији су показатељи додатно побољшани. Ако се искључи ефекат отписа и продаје *NPL* од почетка 2016, мг. раст кредита привреди у марту износио је 11,3%.⁴

Као и претходних година, кредити привреди су почетком године имали нижу реализацију, што се одразило на то да у Т1, по искључењу ефекта промене девизног курса, буду повећани за 1,0 млрд динара. Притом, повећање је остварено код привредних друштава, док су кредити јавним предузећима смањени. Посматрано у номиналном износу, стање кредита привреди у марту је износило 1.142,2 млрд динара, а њихово учешће у оцењеном годишњем БДП-у⁵ 22,3%. Посматрано по делатностима, раст кредита привреди у Т1 вођен је пре свега кредитирањем предузећа из области грађевинарства и трговине. Стање кредита другим делатностима, осим пољопривреде и саобраћаја, које је смањено, било је готово непромењено у односу на крај 2018. Посматрано по наменама, кредити за ликвидност и обртна средства и даље чине највећи део кредита привреди (42,2%), а за њима следе инвестициони кредити, са учешћем од 40,8%.

Обим новоодобрених кредита привреди у Т1 (221,9 млрд динара), по искључењу рефинансираних кредита код исте банке, већи је за 12,8% мг. Раст је забележен код свих категорија кредита привреди, изузев код кредита за увоз. Кредити за обртна средства (112,7 млрд динара) били су најзаступљенији и у Т1, а посматрано према величини предузећа, сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа одобрено је 61,5% ових кредита. Инвестициони кредити остварили су високу реализацију и у Т1 (71,7 млрд динара) и чинили су скоро трећину новоодобрених кредита привреди, при чему су највећи износи одобрени малим и великим предузећима. У односу на исти период претходне године, износ нових инвестиционих кредита, по

⁴ Од почетка 2016. године закључно с мартом 2019, банке су отписале 138,5 млрд динара *NPL* од привреде, а продале 87,8 млрд динара *NPL* који су се у том тренутку налазили у њиховим билансима.

⁵ БДП остварен у последња четири тромесечја.

Кредити привреди бележили су сличан међугодишњи раст у Т1 као крајем 2018.

(мг. стопе раста по програмском курсу, у %)

Уобичајено за почетак године, кредити привреди су у Т1 имали нижу реализацију

(прираст, у млрд RSD)

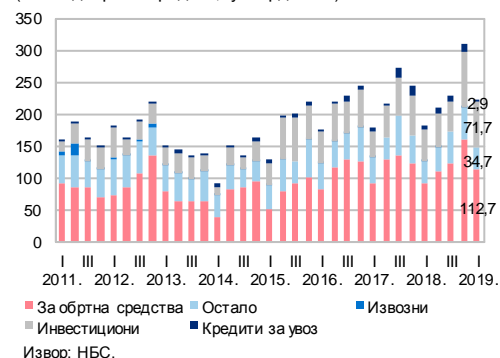
Највећи део потраживања од привреде чине кредити прерађивачкој индустрији и трговини

(стања, у млрд RSD)

Учешће инвестиционих у новоодобреним кредитима привреди наставља да расте

(нов оодобрени кредити, у млрд RSD)

искључењу ефекта рефинансираних кредита код исте банке, виши је за 34,2%, што показује да се позитивна кретања у погледу инвестиционе активности предузећа настављају и у 2019. години.

Током Т1 19,3% новоодобрених кредита привреди било је у динарима, при чему је највећи степен динаризације кредита забележен код великих предузећа (31,1%). Динаризација пласмана привреди у марту (15,3%) остала је близу нивоа с краја 2018. Ни учешћа евроиндексираних пласмана и пласмана у еврима (83,9%), пласмана у доларима (0,5%) и пласмана у швајцарским францима (0,2%) нису знатније промењена у односу на крај 2018. године.

Износ NPL привреде додатно је смањен у Т1, чему доприносе успешно спровођење Стратегије за решавање питања проблематичних кредита⁶, Одлука о рачуноводственом отпису билансне активе банке, која је се примењује од септембра 2017. Уз раст кредитне активности, то је утицало да се у Т1 **учешће NPL** у укупним кредитима привреди **смањи** за 0,1 п.п., а привредним друштвима за 0,2 п.п., на по 5,0% у марту. Осим на агрегатном нивоу, учешће NPL код скоро свих делатности током Т1 достигло је нове историјске минимуме, при чему се у односу на почетак примене Стратегије најизраженије смањење бележи код сектора грађевинарства, пословања некретнинама и трговине.

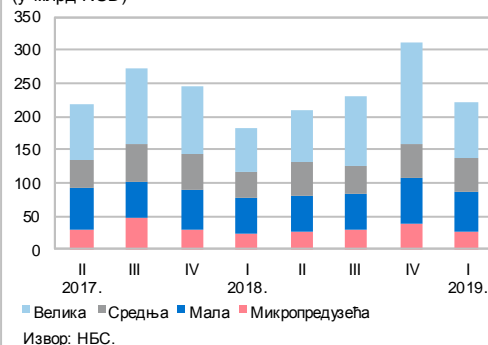
Смањењем NPL умањује се системски ризик, мада је са аспекта финансијске стабилности важно нагласити да, ни када су били на вишем нивоу, NPL нису угрожавали стабилност финансијског сектора, ако се има у виду чињеница да су били у потпуности покривени регулаторним резервама и рачуноводственим исправкама. Исправка вредности укупних кредита у односу на бруто NPL у марту је износила 80,7%, док је исправка вредности NPL била на нивоу од 61,3% NPL. Домаћи банкарски сектор високо је капитализован, што потврђује вредност показатеља адекватности капитала, која је крајем марта износила 23,7%, што је знатно изнад прописаног минимума од 8%, при чему се овај показатељ након увођења стандарда Базел III⁷ у домаћи регулаторни оквир нашао на вишем нивоу.

⁶ Активности предвиђене Акционим планом Народне банке Србије (http://www.nbs.rs/internet/latinica/55/npl/akcioni_plan.pdf), које су усмерене на јачање капацитета банака за решавање NPL и давање доприноса развоју тржишта NPL, у потпуности су спроведене, неке и пре рока, и њихова примена је била један од важних фактора снажног пада NPL током 2016, 2017. и 2018. године.

⁷ Регулаторни оквир стандарда Базел III примењује се од 30. јуна 2017. године, када је почела примена Одлуке о адекватности капитала банке („Службени гласник РС”, бр. 103/2016 и 103/2018), којом је у домаћу регулативу уведен овај стандард.

Скоро две трећине нових кредита у Т1 одобрено је микропредузећима, малим и средњим предузећима

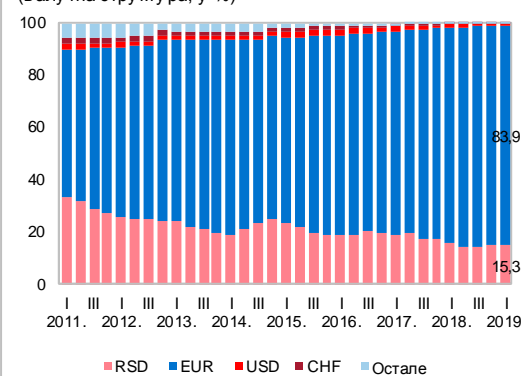
(у млрд RSD)

Извор: НБС.

Динаризација потраживања од привреде готово да није промењена у Т1

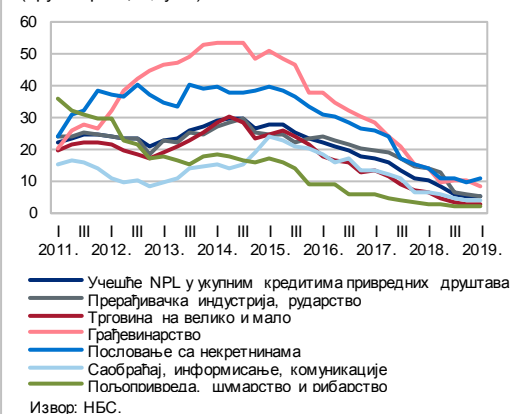
(вალутна структура, у %)

Извор: НБС.

Учешће NPL код већине делатности спустило се на нове минимуме у Т1

(бруто принцип, у %)

Извор: НБС.

2. Цена задуживања привреде

Након снажног пада у периоду од 2013 до 2016, каматне стопе на кредите наставиле су да се смањују и у наредним годинама и током Т1 су се кретале око историјски најнижих нивоа у режиму циљања инфлације. Таква кретања резултат су ублажавања монетарне политике Народне банке Србије, нижих каматних стопа на тржишту новца у зони евра, ниже премије ризика земље, као и појачане конкуренције између банака на кредитном тржишту. Захваљујући паду каматних стопа у протеклом периоду, трошкови привреде по основу камата знатно су смањени, иако је коришћење кредита повећано, што је доприносило и расту профитабилности српске привреде, која је 2018. годину завршила с нето добитком од око 500 млрд динара.

Просечна пондерисана каматна стопа на нове динарске кредите привреди у јануару се спустила на нов најнижи ниво (4,0%), на шта је пре свега утицао пад каматне стопе на кредите за обртна средства. До марта, каматне стопе на динарске кредите привреди повећане су на ниво од 5,15%, што је у односу на крај 2018. ниже за 0,5 п.п., а за 11,3 п.п. у односу на мај 2013, када је започето ублажавање монетарне политике Народне банке Србије.

Посматрано по наменама, у марту су каматне стопе на динарске кредите за обртна средства (4,8%) и инвестиционе кредите (5,8%) биле ниже, а каматне стопе на остале некатегорисане кредите (5,3%) више него на крају 2018. Посматрано по величини предузећа, цена динарског задуживања великих (5,1%), средњих (4,3%) и микропредузећа (6,2%) била је нижа, а малих предузећа (5,4%) виша него у децембру 2018. године.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене кредите привреди у еврима и евроиндексираним кредитима у марту је износила 2,8%, што је незнатно више (за 0,1 п.п.) него крајем 2018, док је у односу на мај 2013. она снижена за 4,5 п.п. Благи раст просечне каматне стопе на кредите у еврима у Т1 последица је повећања каматних стопа на кредите за обртна средства, за 0,2 п.п., на 2,6% у марту. С друге стране, каматне стопе на инвестиционе кредите остале су непромењене (3,1%), док су стопе на кредите за увоз и остале некатегорисане кредите снижене. Притом, током Т1 смањена је цена задуживања микропредузећа и великих предузећа, на 3,8% и 1,9%, респективно, док је цена задуживања малих и средњих предузећа повећана на 3,5% и 2,5%, респективно.

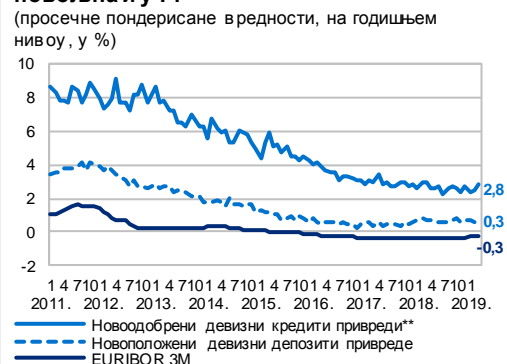
Каматне стопе на динарске кредите смањене су на нове минимуме почетком 2019.*
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Извор: НБС.

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

Цена девизних кредита привреди остала је повољна и у Т1*
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

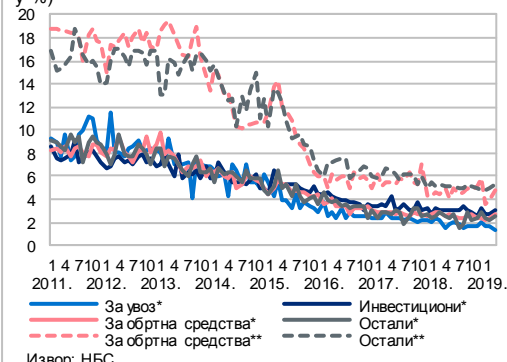

Извор: НБС и Европска банкарска федерација.

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

** У еврима и евроиндексирани.

Каматне стопе на све врсте кредита привреди више струко су ниже него пре пет година
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Извор: НБС.

* У еврима и евроиндексирани.

** Динарски.

3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности

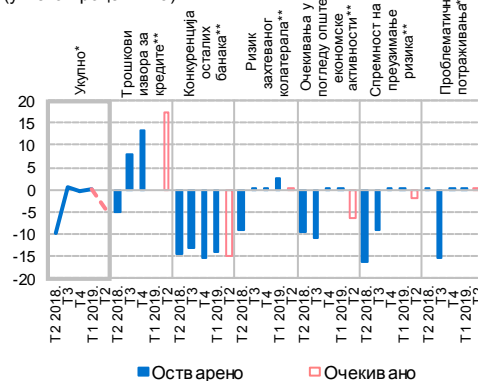
Резултати априлске анкете Народне банке Србије о кредитној активности банака показују да су кредитни стандарди по којима су одобрени кредити привреди у Т1, треће тромесечје заредом, остали непромењени. Према оцини банака, конкуренција је упућивала на ублажавање стандарда, до којих ће, према њиховим очекивањима, и доћи у Т2. Уз деловање конкуренције, томе би требало да допринесу и позитивна очекивања у погледу опште економске ситуације и већа спремност на преузимање ризика.

Према резултатима анкете, **током Т1 банке су наставиле да повећавају максималну рочност и износ кредита.** Код динарских кредита додатно су смањене каматне марже, за разлику од девизних и девизно индексираних кредита, где су марже благо повећане. Благо су повећане и провизије и накнаде, и то за предузећа свих величина. За Т2 банке очекују ублажавање захтева у погледу колатерала, које ће бити компензовано благим повећањем каматних маржи, док ће остали услови кредита бити готово непромењени.

Као што је и очекивано, **тражња предузећа за кредитима наставила је да расте и у Т1,** а долазила је пре свега од малих и средњих предузећа. Раст тражње односио се на девизне и девизно индексираних кредите и био је вођен потребом за финансирањем обртних средстава и капиталних инвестиција. Трбало би да исти фактори буду главни покретачи раста тражње који се очекује и у Т2.

Кредитни стандарди за привреду нису мењани треће тромесечје заредом, а у Т2 се очекује ублажавање

(у нето процентима)

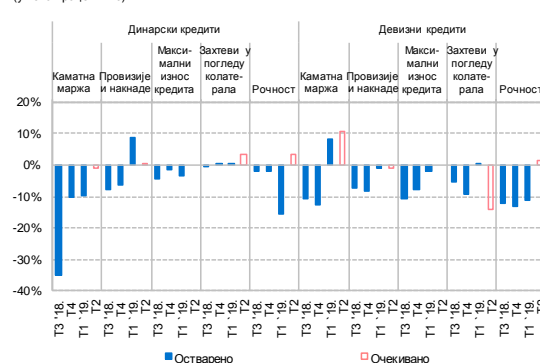
Извор: НБС.

* Позитивне вредности указују на поштравање, а негативне на ублажавање кредитних стандарда у односу на претходно тромесечје.

** Позитивне вредности указују на допринос датог фактора поштравању, а негативне ублажавању кредитних стандарда.

Већина услова одобравања кредита привреди била је повољнија током Т1

(у нето процентима)

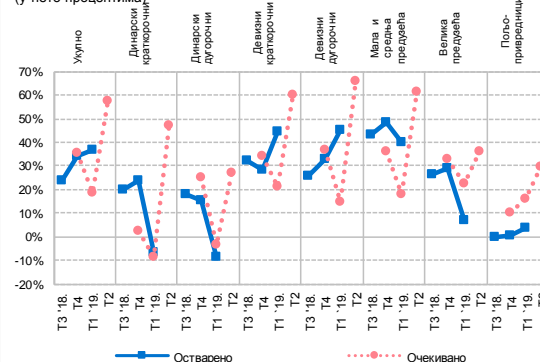

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова.

Захваљујући малим и средњим предузећима раст тражње за кредитима у Т1 надмашио је очекивања

(у нето процентима)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

прошле године, што потврђује да се позитивне тенденције на тржишту стамбених кредита настављају трећу годину заредом. Истовремено, износ нових готовинских кредита у Т1 (60,1 млрд динара) мањи је за 4,8% него у истом периоду прошле године.

И у Т1 2019. задржано је високо учешће динарских кредита у новоодобраним кредитима становништву (69,9%), што је допринело томе да динаризиција пласмана становништву настави раст у Т1 (за 0,1 п.п.) и достигне нови максимум у марту – 53,7%. Опоравак стамбеног кредитирања допринео је да учешће евроиндексираних пласмана и пласмана у еврима буде повећано за 0,1 п.п., на 40,4%, док је учешће пласмана у швајцарским францима наставило да се смањује и у марту је износило 5,8%.

Учешће NPL у укупним кредитима становништву није промењено у односу на минимум с краја 2018, тако да је и у марту износило 4,4%.¹⁰ Притом, учешће NPL додатно је смањено код стамбених кредита (за 0,3 п.п.), на 4,3% у марту, док је код кредита осталих намена, међу којима су готовински (4,0%) и потрошачки (3,7%), оно било нешто више него крајем 2018. године.

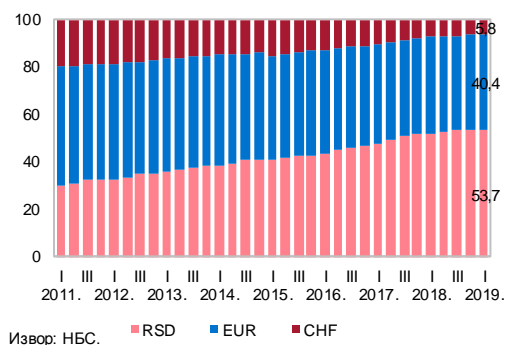
2. Цена задуживања становништва

Трошкови задуживања становништва, и у динарима и у еврима, током Т1 спустили су се на нове минимуме. Поред тога, додатно су смањени и расходи грађана по основу отплате постојећих кредита, што се позитивно одражава на расположиви доходак становништва.

Просечна пондерисана каматна стопа на динарске кредите становништву смањена је за 0,3 п.п. у Т1 и у марту је забележила нову најнижу вредност (10,0%). У односу на мај 2013, када је започет циклус ублажавања монетарне политике Народне банке Србије, она је снижена за 10,5 п.п. Пад просечне каматне стопе у Т1 био је опредељен падом каматне стопе на готовинске (за 0,6 п.п., на 10,2% у марту) и потрошачке кредите (за 2,1 п.п., на 4,95%).

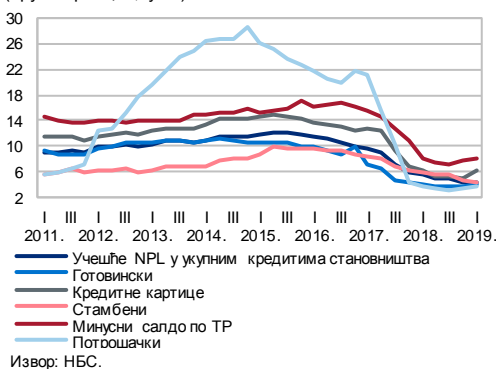
Просечна каматна стопа на кредите становништву у еврима и динарске евроиндексиране кредите забележила је нови минимум у јануару (3,7%), након чега је благо коригована навише. У марту је износила 4,1%, што је за 4,0 п.п. ниже него у мају 2013. Притом, каматна стопа на стамбене кредите и током Т1

Динаризиција пласмана становништву бележи нове највише вредности у Т1 (валутна структура, у %)

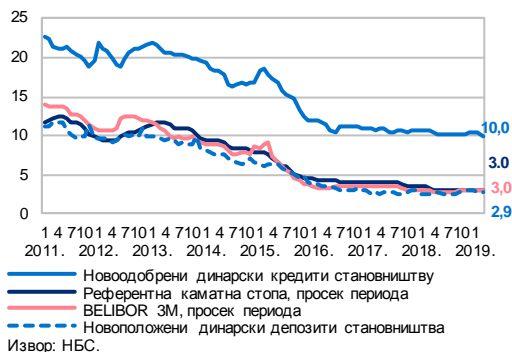
Извор: НБС.

Учешће NPL у укупним кредитима становништву задржало се на минимуму (брuto принцип, у %)

Извор: НБС.

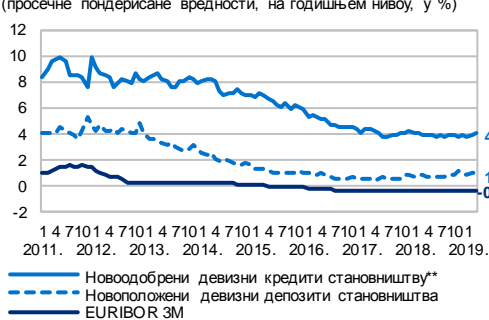
У марту се просечна цена динарских кредита становништву спустила на нови минимум* (просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Извор: НБС.

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

Цена девизног задуживања остала је повољна и у Т1* (просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

Извор: НБС и Европска банкарска федерација.

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

** У еврима и евроиндексирани.

¹⁰ Ако се укључе предузетници и приватна домаћинства, учешће је такође на истом нивоу као крајем прошле године (4,4%).

остала је непромењена од маја 2018, на нивоу од 2,8%. Ни каматна стопа на остале некатегорисане кредите није промењена (5,7%), али је раст учешћа ове категорије кредита, који су скупљи од стамбених, определио раст просечне каматне стопе. С друге стране, смањене су каматне стопе на готовинске (за 0,3 п.п., на 3,0%) и потрошачке кредите (за 0,1 п.п., на 4,7%).

3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкета о кредитној активности

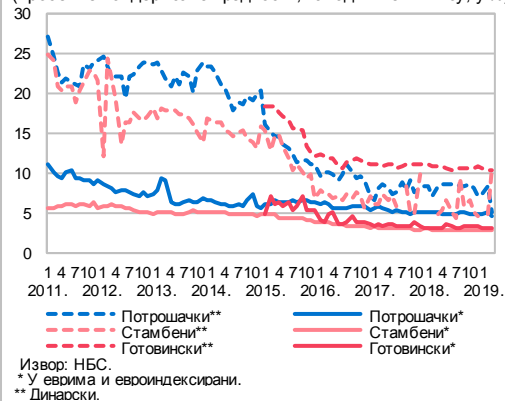
Резултати априлске анкете о кредитној активности показују да су, према оцени банака, кредитни стандарди становништву током Т1 били благо пооштрени, што је у складу са очекивањима банака изнетим у јануарској анкети. Пооштрени су пре свега стандарди за динарске готовинске, потрошачке кредите и кредите за рефинансирање, и то под утицајем „других фактора”. Конкуренција, која је деловала у смеру ублажавања стандарда и у Т1, биће главни фактор ублажавања кредитних стандарда становништву које банке очекују у Т2.

Банке су оцениле да су током Т1 ценовни услови кредита ублажени, док су услови у погледу рочности кредита пооштрени. Строжи услови у погледу рочности могу се довести у везу с новим прописима Народне банке Србије из децембра 2018, када је усвојено више регулаторних мера усмерених на ненаменско необезбеђено кредитирање становништва по неоправдано дугим роковима отплате, с циљем да спрече настанак *NPL* у банкарском систему и предупреду негативне последице по финансијску стабилност и грађане. Мере су усмерене ка готовинским, потрошачким и осталим кредитима становништву (а не стамбеним кредитима и минусу по текућем рачуну) с роковима отплате од осам и више година. Слична кретања, даље смањење цене кредита, као и даље скраћивање максималне рочности, првенствено код динарских кредита, банке очекују и у Т2.

Према оцени банака, тражња становништва за кредитима у Т1 благо је порасла и пре свега се односила на девизне стамбене и потрошачке кредите, док је тражња за динарским готовинским кредитима смањена. Потребе за куповином непокретности и трајних потрошачких добара, као и рефинансирањем постојећих обавеза, биле су главни покретачи тог благог раста тражње. За Т2 банке очекују знатнији раст тражње становништва, који ће бити усмерен према динарским готовинским, потрошачким кредитима, кредитима за рефинансирање, као и према девизно индексираним стамбеним кредитима.

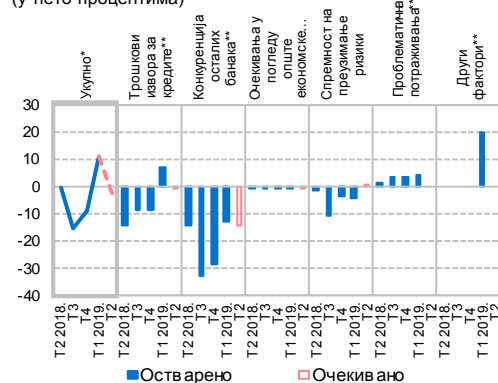
Каматне стопе на нове кредите становништву биле су близу минимума и у Т1

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

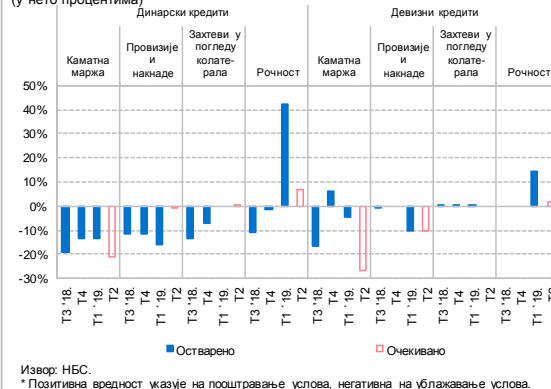
Након пооштравања под утицајем "других фактора" у Т1, у Т2 се очекује ублажавање кредитних стандарда за становништву

(у нето процентима)

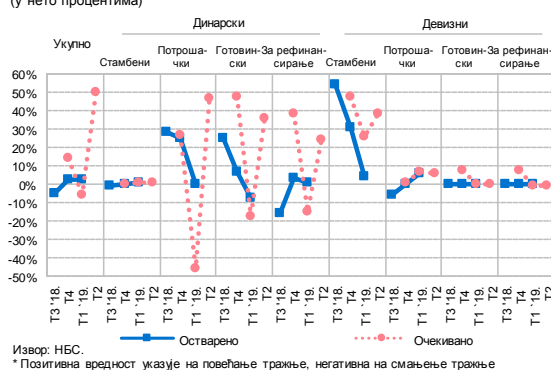
У Т1 ценовни услови кредита додатно су ублажени, док су захтеви у погледу рочности пооштрени за поједине категорије кредита

(у нето процентима)

У Т2 банке очекују изражен раст тражње грађана за девизним стамбеним и динарским готовинским и потрошачким кредитима

(у нето процентима)

Методолошке напомене

- Кредити подразумевају потраживања банака по основу главнице кредита.
- Пласмани обухватају потраживања по основу кредита, камата и накнада, датих депозита, хартија од вредности и акција предузећа.
- Све врсте потраживања исказане су по бруто принципу, тј. нису умањене за исправке вредности.
- Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом подразумева се валутна клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
- При искључивању ефекта курса, обрачун полази од оригиналне валутне структуре и по курсу динара према евр, америчком долару и швајцарском франку на дан 30. септембра 2014.
- Нови послови укључују све финансијске аранжмане (кредити и депозити) за које су услови уговорени први пут у току месеца о коме се извештава, као и све постојеће уговоре за које су нови услови поново уговорени (анексирани), уз активно учешће клијента.
- Користи се секторска класификација монетарне статистике. Сектор привреде обухвата јавна предузећа, привредна друштва и нефинансијски сектор у стечају, а сектор становништва – становништво, предузетнике, приватна домаћинства са запосленим лицима и регистроване пољопривредне произвођаче. Изузетно:
 - у новоодобреним кредитима, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву (у складу с методологијом Европске централне банке);
 - код проблематичних кредита, сектори су приказани одвојено, а ради поређења с подацима монетарне статистике, они се агрегирају.
- Под појмом *проблематични кредити* подразумева се стање укупног преосталог дуга појединачног кредита (укључујући и износ доцње):
 - по основу кога је дужник у доцњи (на начин предвиђен одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке) дуже од 90 дана, или по основу плаћања камате или главнице;
 - по коме је камата у висини тромесечног износа (и виша) приписана дугу, капитализована, рефинансирана или је њено плаћање одложено;
 - по основу ког дужник касни мање од 90 дана, али је банка проценила да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.